



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.021.06.2021

Pan  
Robert Adamczyk  
Burmistrz Choszczna

Urząd Miejski  
Ul. Wolności 24  
73-200 Choszczno

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/095 – Bezpieczeństwo gminnych obiektów użyteczności publicznej w województwach pomorskim i zachodniopomorskim

# I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Choszcznie, ul. Wolności 24, 73-200 Choszczno
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Adamczyk, Burmistrz Choszczna, od 18 listopada 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Zapewnienie należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej.</li><li>2. Sprawowanie nadzoru nad utrzymaniem oraz bezpieczeństwem użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej, zarządzanych przez podmioty niefunkcjonujące w ramach urzędu gminy.</li></ol>
Okres objęty kontrolą	2018-2021 (do dnia zakończenia kontroli <sup>1</sup> ), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli <sup>2</sup>
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Leszek Smykowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/172/2021 z 19 października 2021 r.</li><li>2. Wiesław Kaszak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/230/2021 z 28 grudnia 2021 r.</li><li>3. Aneta Kolečka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/231/2021 z 28 grudnia 2021 r.</li></ol> <p>(akta kontroli str. 1, 2338, 2339)</p>

<sup>1</sup> Do 31 grudnia 2021 r.

<sup>2</sup> Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm. dalej: ustawa o NIK.

## II. Ocena ogólna<sup>3</sup> kontrolowanej działalności

### OCENA OGÓLNA

W latach 2018-2021 Burmistrz podejmował działania dla zapewnienia należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej, jednak nie zawsze były one realizowane prawidłowo.

W Urzędzie prowadzono ewidencję gminnych obiektów użyteczności publicznej. Wdrożono ponadto regulacje dotyczące bezpiecznego użytkowania obiektu, w tym jego funkcjonowania w okresie epidemii COVID-19. Zadania związane z utrzymaniem i użytkowaniem obiektów powierzono pracownikom Urzędu. Burmistrz zapewnił wdrożenie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz książek obiektów budowlanych objętych badaniem. W dwóch przypadkach nie dochowano jednak należytej staranności przy ich prowadzeniu. Ponadto w kontrolowanym okresie w Urzędzie nie przeprowadzono praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu, chociaż zakwalifikowany był do kategorii zagrożenia pożarowego ZL III, a także przeznaczony dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami.

Z wymaganą częstotliwością przeprowadzane były kontrole okresowe roczne i pięcioletnie (w każdym ze skontrolowanych obiektów), z wyjątkiem kontroli systemu ogrzewania oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. Zapewniono środki finansowe na utrzymanie obiektów oraz adekwatną do możliwości finansowych Gminy Choszczno<sup>4</sup> realizację zaleceń i wniosków z kontroli przeprowadzanych przez organy kontroli zewnętrznej.

Kontrole przeprowadzone na zlecenie NIK przez Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Choszczynie<sup>5</sup>, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Choszczynie<sup>6</sup> oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Choszczynie<sup>7</sup> w budynkach administrowanych przez Burmistrza także wykazały nieprawidłowości. PSP ustaliła, iż w budynku Urzędu nie było wymaganego przepisami zamknięcia klatki schodowej drzwiami dymoszczelnymi oraz wyposażenia jej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu uruchamiane samoczynnie za pomocą systemu wykrywania dymu. W innym obiekcie stwierdzono brak zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożarów. W wyniku kontroli PINB ustalono, że w jednym obiekcie schody zabiegowe na poddasze nie zostały wykonane zgodnie z przepisami.

Dla obiektów użyteczności publicznej przekazanych do zarządzania podmiotom spoza Urzędu nie opracowano zasad i trybu korzystania z nich w formie prawa miejscowego. Nadzór sprawowany przez Burmistrza nad utrzymaniem oraz bezpiecznym użytkowaniem gminnych obiektów użyteczności publicznej sprowadzał się głównie do doraźnych kontaktów z zarządcami budynków, analizy wyników ustaleń kontroli okresowych i przeprowadzonych przez podmioty zewnętrzne. Zalecenia wydane w wyniku kontroli przeprowadzonych w tych obiektach przez organy rewizji zewnętrznej były realizowane stosownie do możliwości finansowych Gminy. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez NIK w Choszczeńskim Domu Kultury<sup>8</sup> i Zakładzie Aktywności Zawodowej „Szansa” w Choszczynie<sup>9</sup> dowodzą jednak, iż prowadzony przez Burmistrza nadzór nad obiektami zarządzanymi przez dyrektorów tych jednostek był niewystarczający. Liczba i istotność stwierdzonych nieprawidłowości, z uwagi na ich znaczący wpływ na dalsze bezpieczne

<sup>3</sup> Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

<sup>4</sup> Dalej: Gmina.

<sup>5</sup> Dalej: PSP.

<sup>6</sup> Dalej: PPIS.

<sup>7</sup> Dalej: PINB.

<sup>8</sup> Dalej: ChDK.

<sup>9</sup> Dalej: ZAZ.

użytkowanie tych obiektów, wskazują na potrzebę wzmocnienia istniejących form nadzoru nad utrzymaniem gminnych obiektów użyteczności publicznej, bądź stworzenia nowych mechanizmów w tym zakresie.

### **III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej<sup>10</sup> kontrolowanej działalności**

OBSZAR

#### **1. Zapewnienie należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej.**

Opis stanu faktycznego

##### **1.1. Przygotowanie do realizacji zadań zapewniających utrzymanie i bezpieczne użytkowanie obiektów użyteczności publicznej.**

1.1.1. W okresie objętym kontrolą ewidencje gminnych obiektów użyteczności publicznej w Urzędzie były prowadzone w wersji papierowej i elektronicznej przez:

- Wydział Administracji Lokalami – w zakresie dotyczącym łącznie 29 obiektów, w tym: Urzędu, 17 świetlic wiejskich, ośmiu remiz Ochotniczych Straży Pożarnych<sup>11</sup>, Urzędu Stanu Cywilnego, Dworca PKP oraz Ośrodka Sportowo – Wypoczynkowego<sup>12</sup>. Ewidencja zawierała dane dotyczące: powierzchni użytkowej obiektu, kubatury, numeru księgi wieczystej, podmiotu władającego obiektem, podstawy prawnej przekazania obiektu. Wydział każdego roku sporządzał odrębny plan remontów, zawierający m.in. zalecenia z przeprowadzonych przeglądów, stan ich wykonania oraz zakres planowanych prac remontowych.

(akta kontroli, str. 1461-1520, 1776-1791, 1847-1957)

Burmistrz wyjaśnił: *Dane te opracowywane są na podstawie przeglądów okresowych sporządzanych przez osoby uprawnione oraz na podstawie zgłoszeń podmiotów (osób) korzystających z obiektów (...) Wydział Administracji Lokalami korzysta z oprogramowania „Techniczna obsługa nieruchomości”, który pozwala na prowadzenie szczegółowej ewidencji wyposażenia technicznego oraz potrzeb remontowych dla każdego z obiektów będących w ewidencji tego wydziału. Oprogramowanie to służy również do systematycznego wpisywania dokonanych przeglądów, inspekcji, kontroli, jak również ekspertyz, zaleceń i potrzeb.*

(akta kontroli, str. 1461-1520, 1776-1791, 1847-1957)

- Wydział do spraw Komunalnych i Ochrony Środowiska – w zakresie dotyczącym łącznie 36 obiektów, w tym: 16 placów zabaw, jednego boiska sportowego, jednego toru rowerowego, jednej ścieżki rowerowej, dwóch pomostów rekreacyjnych, 10 pomostów wędkarskich; czterech szaletów miejskich i jednego targowiska miejskiego. Ewidencja zawierała dane dotyczące: adresu, powierzchni użytkowej, kubatury, wyposażenia obiektu w urządzenie transportu bliskiego, informacji czy obiekt był przeznaczony dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, danych użytkownika obiektu, podstawy prawnej przekazania obiektu, podmiotu zarządzającego obiektem. Wydział każdego roku sporządzał plan remontów, zawierający m.in. zalecenia pokontrolne oraz stan ich realizacji.

(akta kontroli, str. 1461-1520, 1776-1791, 1847-1957)

<sup>10</sup> Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

<sup>11</sup> Dalej: OSP.

<sup>12</sup> Obiekt 1 listopada 2021 r. został wyłączony z ewidencji gminnych obiektów użyteczności publicznej z powodu planowanego oddania go w dzierżawę.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie prowadzono pięć baz danych, w których ewidencjonowane było mienie gminne, tj.:

- wykaz obiektów przekazanych innym podmiotom na podstawie decyzji o trwałym zarządzie lub umów użyczenia, prowadzony przez Wydział Nieruchomości Rolnictwa, obejmujący łącznie 19 obiektów<sup>13</sup>. Wykaz zawierał dane dotyczące: adresu, numeru działki oraz numeru księgi wieczystej, danych użytkownika, podstawy prawnej przekazania obiektu.

Burmistrz wyjaśnił: (...) wykaz nie zawiera informacji dotyczących wykonanych prac remontowych lub modernizacyjnych, a także potrzeb w tym zakresie.

(akta kontroli, str. 1461-1520, 1776-1791, 1847-1957)

- ewidencja gminnego zasobu nieruchomości – prowadzona w formie elektronicznej, w programie firmy GEO-SYSTEM Sp. z o.o. w module systemu e-Gmina iRMK (Internetowy Rejestr Mienia Komunalnego);

- stan środków trwałych Urzędu (na 30 września 2021 r.) – obejmujący karty ewidencyjne prowadzone dla 69 obiektów<sup>14</sup>. Karty ewidencyjne zawierały m.in. wartość na początku 2021 r., na 30 września 2021 r., po dokonaniu umorzenia, aktualną na 30 września 2021 r.;

- stan środków trwałych jednostek organizacyjnych Gminy Choszczno (na 30 września 2021 r.) – zawierający m.in. ewidencję środków trwałych 011-2 budynki i budowle Warsztatu Terapii Zajęciowej (obejmującą budynek biurowy Piasecznik 82 oraz budynek administracyjny - ul. Grunwaldzka 30); trzy zestawienia sald i obrotów odnoszących się do Choszczeńskiego Domu Kultury; dwa zestawienia obrotów i sald za okres od 1 stycznia 2021 r. do 30 września 2021 r. dotyczą Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej w Choszcznie;

- stan środków trwałych jednostek oświatowych (na 30 września 2021 r.) – obejmujący 10 obiektów tj.: Szkołę Podstawową nr 1 w Choszcznie, Szkołę Podstawową nr 3 w Choszcznie, Szkołę Podstawową w Zamęcinie, Szkołę Podstawową w Sławęcinie, Szkołę Podstawową w Suliszewie, Szkołę Podstawową w Korytowie oraz Publiczne Przedszkola nr 1, nr 2, nr 4 i nr 5 w Choszcznie.

(akta kontroli, str. 1461-1520, 1776-1791, 1847-1957)

Według stanu na 31 sierpnia 2021 r. spośród 84 gminnych obiektów użyteczności publicznej, 65 obiektami administrował Burmistrz, 19 zostało przekazanych do zarządzania podmiotom niefunkcjonującym w ramach Urzędu. W okresie objętym kontrolą przekazanych zostało pięć (z 19) obiektów tj.:

- w 2019 r. dwa obiekty - boisko sportowe w Stradzewie, przekazane Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Ina” w Stradzewie na podstawie umowy użyczenia nr 4/2019 z 2 grudnia 2019 r. oraz budynek administracyjno-biurowy Zakładu Aktywności Zawodowej „Szansa” (ul. Drawieńskiej 54), przekazany Zakładowi Aktywności Zawodowej „Szansa” na podstawie umowy użyczenia nr 1/2019 z 11 lutego 2019 r.

<sup>13</sup> Dom Kultury (ul. Bohaterów Warszawy 17); budynki administracyjno – biurowe: Zakładu Aktywności Zawodowej „Szansa” (ul. Drawieńska 54), Środowiskowego Domu Samopomocy (ul. Drawieńska 52), Warsztatu Terapii Zajęciowej (ul. Grunwaldzka 30/2); budynek administracyjno – biurowy przy ul. Wolności 26; boisko sportowe w Stradzewie; korty tenisowe (ul. Mur Południowy); boisko orlik (ul. Obrońców Westerplatte); obiekty szkolne zlokalizowane w Choszcznie przy ul. Obrońców Westerplatte i przy ul. Wolności 62, w Zamęcinie 2, Sławęcinie 60, przy ul. Zwycięstwa 26 w Suliszewie i przy ul. Szkolnej 4 w Korytowie, Publiczne Przedszkola nr 1, nr 2, nr 4 i nr 5 w Choszcznie oraz Miejską Bibliotekę Publiczną.

<sup>14</sup> W tym: ośmiu remiz OSP, 17 świetlic wiejskich, budynku Ośrodka Sportowo – Wypoczynkowego, budynku Urzędu Stanu Cywilnego, budynku Urzędu, budynku Dworca PKP, 15 placów zabaw, toru rowerowego, dwóch pomostów widokowych, ścieżki rowerowej, 10 pomostów wędkarskich, trzech szaletów miejskich, Targowiska Miejskiego, budynku Klubu Senior +, lokalu użytkowego przy ul. Bohaterów Warszawy 17 oraz budynku administracyjno – biurowego (ul. Wolności 26), kortów tenisowych, boiska orlik, budynku administracyjno – biurowego Zakładu Aktywności Zawodowej „Szansa”, nieruchomość znajdującej się w Stradzewie (dz. 219/9).

- w 2020 r. trzy obiekty - korty tenisowe (ul. Mur Południowy) i boisko orlik (ul. Obrońców Westerplatte) przekazane Centrum Rekreacji i Sportu Sp. z o.o. w Choszczynie na podstawie umowy użyczenia nr 1/2020 z 17 stycznia 2020 r.; budynek administracyjno - biurowy Warsztatu Terapii Zajęciowej (ul. Grunwaldzka 30/2) przekazany Warsztatowi Terapii Zajęciowej na podstawie decyzji z 23 października 2020 r. w sprawie ustanowienia trwałego zarządu.

Dane w tym zakresie zostały umieszczone w wykazie obiektów przekazanych innym podmiotom na podstawie decyzji o trwałym zarządzie lub umów użyczenia, prowadzonym przez Wydział Nieruchomości Rolnictwa.

(akta kontroli, str. 5-20, 42-43, 1520)

Na podstawie badania 10 spośród 28 obiektów użyteczności publicznej umieszczonych w ewidencji gminnych obiektów użyteczności publicznej prowadzonej przez Wydział Administracji Lokalami<sup>15</sup> ustalono, że:

- dane w ewidencji obiektów użyteczności publicznej były aktualne i ujęte w ewidencji gminnego zasobu nieruchomości,
- dane dotyczące numeru działki oraz numeru księgi wieczystej były zgodne z danymi zamieszczonymi w ewidencji gminnego zasobu nieruchomości.

(akta kontroli, str. 1461-1520, 1776-1791, 1847-1857)

Na rzecz Centrum Rekreacji i Sportu Sp. z o.o. zbyto 23 grudnia 2019 r. następujące obiekty użyteczności publicznej: nieruchomości stanowiące zabudowane działki gruntu nr: 813/4, nr 825/1 i 860/6 oraz nieruchomość stanowiącą niezabudowaną działkę gruntu nr 813/7. Dane dotyczące ww. nieruchomości zostały usunięte z ewidencji gminnego zasobu nieruchomości.

Ponadto 10 grudnia 2018 r. oddano do użytkowania budynek administracyjno – biurowy Zakładu Aktywności Zawodowej „Szansa” przy ul. Drawieńskiej 54 w Choszczynie. Dane dotyczące ww. obiektu zostały wprowadzone do ewidencji gminnego zasobu nieruchomości.

(akta kontroli, str. 37-43)

**1.1.2.** Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu<sup>16</sup> zadania związane z utrzymaniem i użytkowaniem gminnych obiektów użyteczności publicznej wykonywały trzy wydziały:

- Wydział Budownictwa i Inwestycji – m.in. w zakresie planowania, przygotowywania, realizacji i rozliczania zadań inwestycyjnych i remontowych gminy i jej jednostek organizacyjnych; sporządzania wniosków o przyznanie pozabudżetowych środków finansowych na realizację inwestycji i remontów; zlecenia i nadzorowania wykonywania przeglądów okresowych budynków i instalacji gminnych; ww. obowiązki powierzono pracownikowi Urzędu – podinspektorowi do spraw budownictwa i kosztorysowania, który posiadał wykształcenie techniczne budowlane, w tym uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi<sup>17</sup>, a w zakres jego czynności wchodziło m.in.: planowanie i realizacja inwestycji gminnych, koordynacja przygotowania i nadzorowania realizacji inwestycji w zakresie budowy, przebudowy, rozbudowy, remontów, konserwacji.
- Wydział do spraw Komunalnych i Ochrony Środowiska – m.in. w zakresie wykonywania nadzoru nad prowadzeniem zadań powierzonych, dotyczących

<sup>15</sup> Dotyczy budynków: siedmiu świetlic wiejskich w Gleźnie, Kolkach, Korytowiu, Piaseczniku, Zwierzyńcu, Wardyniu i Sulinowie, dwóch remizy OSP: w Kolkach i Suliszewie oraz Ośrodka Sportowo-Wypoczynkowego w Choszczynie.

<sup>16</sup> Wprowadzonym zarządzeniem nr 758/20 Burmistrza Choszczyna z 27 sierpnia 2020 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Choszczynie.

<sup>17</sup> Decyzja o stwierdzeniu przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie z 19 grudnia 1989 r.

utrzymania cmentarzy komunalnych i wojennych, prowadzenia targowisk, wysypisk komunalnych i szaleatów publicznych;

- Wydział Organizacyjno – Prawny – m.in. w zakresie realizacji obsługi technicznej budynku Urzędu oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu infrastruktury przeciwpożarowej w budynkach Urzędu i remiz OSP. Wykonywanie ww. obowiązków powierzono pracownikom Urzędu tj.: Naczelnikowi Wydziału Organizacyjno-Prawnego, podinspektorowi do spraw administracji (zakres jego czynności obejmował m.in. prowadzenie książki obiektu, dbałość o terminowość przeprowadzania przeglądów, prowadzenie spraw związanych z obsługą techniczną – serwisową kotłowni, urządzeń klimatyzacyjnych, systemów alarmowych, urządzeń energetycznych, kominiarskich, wodno-kanalizacyjnych, gaśnic, urządzeń elektrycznych i gazowych), konserwatorowi oraz - od 1 listopada 2020 r. - młodszemu referentowi do spraw administracji i obsługi remiz OSP<sup>18</sup>.

Poza ww. wydziałami Urzędu zadania związane z utrzymaniem i użytkowaniem gminnych obiektów użyteczności publicznej wykonywał Główny Specjalista do Spraw Obronnych, Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego m.in. w zakresie monitorowania, analizy i opracowywania prognoz dotyczących występowania zagrożeń nadzwyczajnych na terenie gminy; prowadzenia informatycznego wsparcia analiz i oceny sytuacji kryzysowych. Ww. zadania wchodziły w zakres powierzonych mu czynności.

Zadania z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego na podstawie zawartej umowy wykonywał podmiot zewnętrzny – Centrum Doradztwa, Usług, Szkoleń PPOŻ i BHP, natomiast zadania z zakresu przepisów BHP wykonywała osoba fizyczna, z którą zawarto umowę na świadczenie usług z BHP<sup>19</sup>.

(akta kontroli, str. 50-59, 67-117)

W wyniku kontroli zleconych<sup>20</sup>, przeprowadzonych m.in. przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną<sup>21</sup> ustalono, że w Urzędzie udostępniono apteczki z wyposażeniem do udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Skład apteczek został ustnie uzgodniony z lekarzem pełniącym opiekę profilaktyczną nad pracownikami Urzędu. Apteczki zostały uzupełnione – zgodnie z sugestiami lekarza – jedynie w środki opatrunkowe.

Burmistrz wyjaśnił: *W budynku urzędu znajdują się 4 apteczki, po jednej na każdym piętrze (...) Obsługa punktów pierwszej pomocy została powierzona wyznaczonym pracownikom Urzędu przeszkolonym w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Przeszkolenie odbyło się 27 lutego 2018 r. (...) Dodatkowe przeszkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy wraz z uzyskaniem tytułu ratownika (...) odbyli 30 maja 2021 r.*

(akta kontroli, str. 467-497)

W przypadku dwóch<sup>22</sup> (z pięciu)<sup>23</sup> obiektów poddanych kontrolom zleconym stwierdzono brak osób przeszkolonych w udzielaniu pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Szczegółowy opis ustaleń z przeprowadzonych kontroli zewnętrznych zamieszczono w pkt. 1.2.3 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli, str. 467-497)

---

<sup>18</sup> Do 31 października 2020 r. zadanie to było wykonywane przez referenta do spraw administracji i obsługi jednostek OSP.

<sup>19</sup> Dotyczy: umowy na świadczenie usług BHP OrP.2150.2.2021 z 30 grudnia 2020 r.

<sup>20</sup> Kontrole przeprowadzono na zlecenie NIK na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, w zakresie utrzymania należytego stanu higienicznego i przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

<sup>21</sup> Dalej: PPIS.

<sup>22</sup> Dotyczy świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu i świetlicy wiejskiej w Stradzewie.

<sup>23</sup> Zlecenie obejmowało przeprowadzenie kontroli zleconej w budynkach: Urzędu, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, świetlicy wiejskiej w Stradzewie, remizy OSP w Suliszewie, remizy OSP w Kolkach.

W zakresie realizacji obowiązku wynikającego z art. 209<sup>1</sup> kodeksu pracy<sup>24</sup> Burmistrz wyjaśnił: *do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników nie wyznaczono osób zgodnie z Kodeksem Pracy. Zgodnie z Instrukcją Przeciwpożarową dla Urzędu Miejskiego w Choszczynie, każda osoba, która zauważy pożar – między innymi – ma obowiązek zarządzić ewakuację i przystąpić do gaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego, ponadto powiadomić straż pożarną (...) ewakuacją kieruje Burmistrz Choszczyna lub jego zastępca, a pod nieobecność ww. osób osoba zajmująca najwyższe stanowisko kierownicze spośród obecnych.*

(akta kontroli, str. 21-33, 55)

**1.1.3.** W Urzędzie, w okresie objętym kontrolą, w ramach procedur i zasad utrzymania obiektów użyteczności publicznej w należytym stanie oraz bezpiecznego utrzymania, w tym zasad weryfikacji stanu obiektów bezpieczeństwa pożarowego udzielania pierwszej pomocy i postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji szczególnych lub zdarzeń nadzwyczajnych, wprowadzono m.in.:

- Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla Urzędu Miejskiego w Choszczynie<sup>25</sup> - zawierającą m.in. przykłady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, ewakuację ludzi i mienia, sposoby praktycznego sprawdzania organizacji warunków ewakuacji, zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- Instrukcję alarmową w przypadku zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej – zawierającą m.in. opis akcji poszukiwawczej ładunku wybuchowego;
- Instrukcję alarmową w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia – zawierającą m.in. nakazy odnoszące się do tego, w jaki sposób zabezpieczyć podejrzaną przesyłkę oraz kogo poinformować o zaistniałym zdarzeniu;
- Procedurę ewakuacji pracowników oraz osób czasowo przebywających na terenie Urzędu Miejskiego w Choszczynie – zawierającą m.in. ogólne zasady ewakuacji, organizację ewakuacji, określenie miejsca zbiórki osób ewakuowanych;
- Instrukcję postępowania w razie otrzymania zgłoszenia o podłożeniu (znalezieniu) ładunku wybuchowego lub pakietu z niebezpieczną substancją w obiekcie użyteczności publicznej – zawierającą m.in. sposoby postępowania pracowników w związku z otrzymaniem podejrzaną przesyłką, ogólne zasady ewakuacji w związku z groźbą zdetonowania ładunku wybuchowego;
- Instrukcję udzielania pierwszej pomocy – zawierającą m.in.: opis postępowania w przypadku wczesnego rozpoznania sytuacji zagrożenia życia i wezwania pomocy;
- Instrukcję bezpieczeństwa sanitarno-epidemicznego obowiązującą na terenie obiektów komunalnych w Gminie Choszczyno – zawierającą m.in. wytyczne jak skutecznie zdezynfekować ręce i jak prawidłowo nałożyć i zdjąć maseczkę.

(akta kontroli, str. 1958-2298)

Burmistrz wyjaśnił: *W okresie badawczym przeprowadzono wszystkie okresowe przeglądy stanu technicznego obiektów oraz instalacji związanych z funkcjonowaniem budynku, co pozwoliło na identyfikację potrzeb remontowo – konserwacyjnych i ocenę stanu technicznego nieruchomości (...) Niemniej jednak z powodu okresowego wyłączenia, a następnie znacznego ograniczenia możliwości korzystania z obiektów użyteczności publicznej, nie podjęto działań zmierzających do identyfikacji zagrożeń wywołanych sytuacjami szczególnymi, tj. agresywnymi*

<sup>24</sup> Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.), dalej: kodeks pracy.

<sup>25</sup> Wprowadzona zarządzeniem nr 1058/21 Burmistrza Choszczyna z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego w Choszczynie.



*zachowaniami, zamachami terrorystycznymi, alarmami bombowymi, chemicznymi lub biologicznymi (...)* W celu identyfikacji zagrożenia sanitarno – epidemiologicznego oraz zagrożenia bezpieczeństwa w wyniku zdarzeń szczególnych, pozyskiwane są informacje od użytkowników poszczególnych obiektów (opiekunek świetlic środowiskowych, sołtysów, prezesów OSP).

(akta kontroli, str. 26-59, 60, 61-66)

Badanie pięciu gminnych obiektów użyteczności publicznej<sup>26</sup> pod względem opracowania i wdrożenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w okresie objętym kontrolą wykazało, że:

- dla czterech budynków tj. Urzędu, remizy OSP w Kółkach, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Dworca Kolejowego, zostały opracowane instrukcje bezpieczeństwa pożarowego, z czego instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla remizy OSP w Kółkach została sporządzona w trakcie trwania kontroli NIK – w listopadzie 2021 r. Burmistrz wyjaśnił, że brak zakwalifikowania remizy OSP w Kółkach do kategorii obiektów, dla których istnieje obowiązek sporządzenia ww. instrukcji był wynikiem nieprawidłowej identyfikacji stref pożarowych.

- dla jednego obiektu, tj. świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, nie było obowiązku opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Burmistrz wyjaśnił: *świetlica wiejska w Starym Klukomiu zlokalizowana jest w budynku stanowiącym współwłasność Gminy Choszczno w udziale 2/5 (świetlica oraz 1 mieszkanie) oraz osób prywatnych w udziale 3/5 (3 mieszkania). Powierzchnia użytkowa lokalu przeznaczonego pod działalność świetlicy wiejskiej wynosi 72,95 m<sup>2</sup>. (...) W związku z tym, że Gmina nie jest właścicielem ani zarządcą całego obiektu, a udział w lokalu użytkowego (świetlicy wiejskiej) w kubaturze budynku wynosi 303,86 m<sup>3</sup> nie sporządzono dla części obiektu instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.*

- obowiązujące instrukcje dotyczące czterech ww. obiektów zawierały wszystkie elementy wskazane w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów<sup>27</sup>;

- ww. instrukcje zawierały wskazanie miejsc zbiórki osób ewakuowanych oraz miejsc lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 4 lit. f rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej;

- ww. instrukcje były aktualizowane z należytą częstotliwością bądź nie upłynął okres co najmniej dwóch lat od ostatniej aktualizacji lub daty ich sporządzenia.

W zakresie wdrożenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w budynkach Urzędu i remizy OSP w Kółkach Burmistrz wyjaśnił, że wdrożenie polegało na ich umieszczeniu w miejscach ogólnie dostępnych, a dla budynków Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Dworca PKP, że zostały one wdrożone odpowiednio 13 marca 2020 r. i 2 czerwca 2020 r.

W budynku Urzędu nie przeprowadzono praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu, mimo kategorii zagrożenia pożarowego ZL III<sup>28</sup> oraz przeznaczenia dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami.

<sup>26</sup> Badaniem objęto dokumentację: Urzędu, remizy OSP w Kółkach, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej (dalej: Miejska Biblioteka Publiczna), Dworca Kolejowego, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu.

<sup>27</sup> Dz. U. z 2010 r. Nr 109 poz. 719 ze zm. dalej: rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

<sup>28</sup> Użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I (zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się) i ZL II (przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych).

Było to niezgodne z postanowieniem § 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej. Pozostałe obiekty objęte badaniem, tj. Miejska Biblioteka Publiczna, Dworzec Kolejowy, remiza OSP w Kołkach i świetlica wiejska w Starym Klukomiu, nie były objęte obowiązkiem praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

(akta kontroli, str. 50-66)

Oględziny NIK budynku Urzędu<sup>29</sup> przeprowadzone z udziałem specjalisty<sup>30</sup> w dziedzinie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, obejmujące przygotowanie obiektu na sytuację kryzysową w budynku użyteczności publicznej w dniu 4 listopada 2021 r. wykazały, że:

- na każdej z kondygnacji budynku Urzędu, w dostępnym i widocznym miejscu (na wprost klatki schodowej) umieszczony był plan ewakuacyjny Urzędu (w części dotyczącej danej kondygnacji) wraz z instrukcją przeciwpożarową ogólną, instrukcją przeciwpożarową dla Urzędu oraz instrukcją alarmowania straży pożarnej na wypadek powstania pożaru; drogi ewakuacyjne oznaczone były w sposób wyraźny i trwałe, a ich przebieg oraz miejsca oznaczenia były zgodne z planem wynikającym z obowiązującej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego;
- w chwili oględzin jedno skrzydło bocznego wyjścia ewakuacyjnego było niesprawne; 5 listopada 2021 r. zostało naprawione;
- drogi ewakuacyjne oraz drzwi ewakuacyjne były drożne, za wyjątkiem zejścia z parteru do piwnicy, w którym dwa kartony zmniejszały szerokość klatki schodowej; 5 listopada 2021 r. usunięto kartony zastawiające zejście do piwnicy;
- obiekt nie posiadał żadnych zabezpieczeń dostępowych weryfikujących wejście na teren placówki osób postronnych; zgodnie z instrukcją alarmową w obiekcie zastosowano tylko jeden rodzaj sygnału alarmu, tj. alarm o ogłoszonej ewakuacji; *głośność dzwonka ulokowanego na pierwszym piętrze może być niewystarczająco słyszalna na wyższych kondygnacjach budynku*; brak instalacji dzwonka alarmowego na punkcie informacyjnym na parterze.

(akta kontroli, str. 498-521)

Ocena obowiązujących w badanym okresie w Urzędzie dokumentów i uregulowań dotyczących postępowania w sytuacji zdarzeń kryzysowych, wykazała m.in., że:

- zasady i rozwiązania przyjęte w przedstawionej dokumentacji były tożsame z określonymi realiami sytuacyjnymi obiektu na poziomie zagrożenia pożarowego;
- zapisy zawarte w ww. dokumentach miały charakter ogólny oraz odnosiły się głównie do zagrożeń pożarowych;
- nie zostały opracowane procedury określające zasady postępowania w przypadku wystąpienia w obiekcie zagrożenia w postaci napastnika (np. osoby agresywnej, nożownika itp.).

(akta kontroli, str. 498-521)

## **1.2 Wykonywanie zadań w celu zapewnienia należytego utrzymania i bezpieczeństwa gminnych obiektów użyteczności publicznej**

Opis stanu faktycznego

**1.2.1.** Badanie pięciu losowo wybranych gminnych obiektów użyteczności publicznej<sup>31</sup> wykazało, że dla wszystkich z ww. obiektów były prowadzone książki obiektu budowlanego<sup>32</sup>, czym spełniono wymóg zawarty w art. 64 ust. 1 ustawy

<sup>29</sup> Protokół oględzin z 4 listopada 2021 r.

<sup>30</sup> Powołanego postanowieniem na podstawie art. 49 ust. 4 ustawy o NIK.

<sup>31</sup> Badaniem objęto książki obiektu budowlanego prowadzone dla budynków: Urzędu, Dworca PKP, remizy OSP w Kołkach, Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu.

<sup>32</sup> Dalej: książki obiektu.

z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane<sup>33</sup>. Wszystkie książki obiektu były zgodne ze wzorem określonym przepisami prawa, tj. książka obiektu Dworca PKP<sup>34</sup> (założona 1 lutego 2003 r.) odpowiadała wzorowi określonemu w załączniku do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 października 1998 r. w sprawie książki obiektu budowlanego<sup>35</sup>; książki obiektów Urzędu, świetlicy wiejskiej w Klukomiu, remizy OSP w Kołkach i Miejskiej Biblioteki Publicznej były zgodne z wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia z 2003 r. w sprawie książki obiektu. We wszystkich badanych przypadkach do książek obiektu załączono dostępną dokumentację, wymaganą przepisem art. 64 ust. 3 ustawy Prawo budowlane.

We wszystkich książkach obiektu wpisy obejmowały: dane identyfikacyjne obiektu, spis dołączonej dokumentacji, dane techniczne charakteryzujące obiekt, plan sytuacyjny obiektu. We wszystkich książkach obiektu dokonywano wpisów w działach VI. „Wykaz protokołów okresowych kontroli stanu technicznej sprawności obiektu” i VII „Wykaz protokołów kontroli okresowych stanu technicznej sprawności i wartości użytkowej całego obiektu”.

Stwierdzono przypadki niepodawania w książkach obiektów: danych identyfikujących osób, które wystawiły protokoły okresowych kontroli stanu technicznego obiektu (książki Miejskiej Biblioteki Publicznej i Urzędu) oraz ważnych ustaleń zawartych w protokołach z kontroli okresowych rocznych stanu technicznego obiektu (Urząd). Stwierdzono dokonanie wpisu danych z protokołu z kontroli okresowej z 2021 r. we wcześniejszej pozycji tabeli nr 4 działu VI. „Wykaz protokołów okresowych kontroli stanu technicznej sprawności obiektu” (tj. w pozycji 10), niż wpisy dotyczące protokołów z kontroli z 2019 r. (pozycje 11-15 ww. tabeli) i 2020 r. (pozycje 16-22 ww. tabeli).

(akta kontroli, str. 531-767, 768-952, 953-1150, 2340-2661, 1151-1460)

Dla żadnego z ww. obiektów nie było obowiązku prowadzenia dziennika konserwacji oraz księgi rewizyjnej, o których mowa odpowiednio w § 7 ust. 2 i § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 30 października 2018 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji, napraw i modernizacji urządzeń transportu bliskiego<sup>36</sup>.

(akta kontroli, str. 531-767, 768-952, 953-1150, 2340-2661, 1151-1460)

**1.2.2.** Na pięć wybranych do próby gminnych obiektów użyteczności publicznej<sup>37</sup> w latach 2018 – 2021:

- w każdym przeprowadzono kontrole okresowe (roczne i pięcioletnie), które obejmowały swoim zakresem elementy wymienione odpowiednio w art. 62 ust. 1 pkt. 1 i art. 62 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo budowlane oraz kontrole przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych); w czterech obiektach były przeprowadzane kontrole instalacji gazowej (art. 62 ust. 1 pkt. 1 lit. c ustawy Prawo budowlane); jeden obiekt tj. remiza OSP w Kołkach nie był wyposażony w ww. instalację; ww. kontrole były przeprowadzane z wymaganą częstotliwością;

<sup>33</sup> Dz. U. z 2021 r., poz. 2351 ze zm. dalej: ustawa Prawo budowlane.

<sup>34</sup> Dalej: książka Dworca PKP.

<sup>35</sup> Dz.U z 1998 r. Nr 135 poz.882 (dalej: rozporządzenie z 1998 r. w sprawie książki obiektu). Według § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego (Dz. U z 2003 r. Nr 120 poz. 1134; dalej: rozporządzenie z 2003 r. w sprawie książki obiektu), książki prowadzone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia (tj. przed 11 lipca 2003 r.) prowadzi się na zasadach dotychczasowych, do wypełnienia tomu.

<sup>36</sup> Dz. U. poz. 2176; dalej: rozporządzenie w sprawie urządzeń transportu bliskiego.

<sup>37</sup> Próbą objęto budynki: Urzędu, Dworca PKP, remizy OSP w Kołkach, Miejska Biblioteki Publicznej, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu.

- w żadnym z ww. obiektów w 2020 r. nie została przeprowadzona kontrola instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska (art. 62 ust. 1 pkt. 1 lit. b ustawy Prawo budowlane);
  - żaden obiekt nie został wyposażony w urządzenie transportu bliskiego;
  - w żadnym z budynków nie wystąpiła konieczność przeprowadzenia kontroli okresowej rocznej dwa razy w roku - powierzchnia ich zabudowy nie przekroczyła 2 000 m<sup>2</sup>;
  - w żadnym z badanych budynków nie zaistniały przesłanki warunkujące konieczność przeprowadzenia kontroli bezpiecznego użytkowania ww. obiektów, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt. 4 ustawy Prawo budowlane;
  - kontrole systemu ogrzewania, o których mowa w art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków<sup>38</sup> nie były przeprowadzane do grudnia 2021 r. w dwóch obiektach (Urząd i Miejska Biblioteka Publiczna – kontrole przeprowadzono w toku kontroli NIK, tj. odpowiednio 1 grudnia 2021 r. i 3 grudnia 2021 r.); ponadto została przeprowadzona w jednym obiekcie (świetlica wiejska w Starym Klukomiu); w jednym obiekcie (Dworzec PKP) nie upłynął pięcioletni okres użytkowania instalacji; dla jednego obiektu - remizy OSP w Kołkach nie było takiego obowiązku;
  - świadectwo charakterystyki energetycznej o którym mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków została opracowana dla budynku Urzędu (1 grudnia 2021 r.) oraz budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej (3 grudnia 2021 r.);
  - kontrole przeprowadzały osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, o których mowa w art. 62 ust. 4-6 ustawy Prawo budowlane;
  - protokoły kontroli sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi w tym względzie wymogami prawnymi.
- (akta kontroli, str. 118-152, 531-767, 768-952, 953-1150, 2340-2661, 1151-1460)

Kwoty wydatków poniesionych na przeprowadzone kontrole wyniosły w badanym okresie łącznie 28 674,99 zł, w tym w odniesieniu do: remizy OSP w Kołkach 1 663,79 zł; świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu – 2 494,73 zł; Urzędu – 12 031,36 zł, Dworca PKP – 3 855,68 zł, Miejskiej Publicznej Biblioteki – 8 629,43 zł.

(akta kontroli, str. 118-152, 531-767, 768-952, 953-1150, 2340-2661, 1151-1460)

**1.2.3.** W wyniku kontroli zleconych przez NIK, przeprowadzonych na zlecenie NIK na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK przez PPIS, PSP<sup>39</sup>, PINB<sup>40</sup> w pięciu wybranych gminnych obiektach użyteczności publicznej, ustalono:

- a) w protokołach z kontroli przeprowadzonych przez PSP<sup>41</sup> wskazano, że:
  - w każdym z kontrolowanych obiektów wyznaczono drogi ewakuacyjne ze wszystkich pomieszczeń budynku; w trzech obiektach wyznaczono osoby do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników, a także przekazano te informacje pracownikom (w pozostałych dwóch obiektach, tj. remizie OSP w Kołkach i remizie OSP w Suliszewie powyższe nie było wymagane); za wyjątkiem Urzędu (o czym poniżej), pozostałe objęte kontrolą budynki dysponowały wymaganymi względem nich urządzeniami zapewniającymi bezpieczeństwo przeciwpożarowe, w tym m.in. przeciwpożarowymi wyłącznikami prądu<sup>42</sup> i oznakowaniem ewakuacyjnym. Urządzenia i sprzęt zapewniające ochronę

<sup>38</sup> Dz. U. z 2021 r. poz. 497 dalej: ustawa o charakterystyce energetycznej.

<sup>39</sup> W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

<sup>40</sup> W zakresie przestrzegania przepisów prawa budowlanego.

<sup>41</sup> Dotyczy budynków: Urzędu, remizy OSP w Suliszewie, świetlicy wiejskiej w Stradzewie, remizy OSP w Kołkach, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu.

<sup>42</sup> Za wyjątkiem świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, której ten wymóg nie dotyczył.

przeciwpożarową poddawane były terminowo przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

- w jednym obiekcie (Urząd) stwierdzono brak wymaganego przepisami prawa zamknięcia klatki schodowej drzwiami dymoszczelnymi oraz wyposażenia jej w urządzenia zapobiegające zadymianiu lub służące do usuwania dymu, uruchamiane samoczynnie za pomocą systemu wykrywania dymu; nadto stwierdzono brak przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

Burmistrz wyjaśnił: *Prace te związane są z koniecznością zaangażowania znacznych środków finansowych, dlatego też ich wykonanie zostało przesunięte na kolejne lata. Mając na względzie, że system oddymiający powinien być dostosowany do parametrów powstałych w wyniku planowanej przebudowy ciągów komunikacyjnych uznano, że zostanie wykonany w końcowym etapie remontu kapitalnego.*

(akta kontroli, str. 358-412)

- w jednym obiekcie (remiza OSP w Suliszewie) nie zapewniono odpowiednich warunków ewakuacji z uwagi na to, że na użytkowe poddasze prowadzą schody zabiegowe o konstrukcji stalowej z drewnianymi stopniami, których szerokość biegów schodów wynosi 1,0-1,1 m, podczas gdy wymagana szerokość biegów to minimum 1,2 m; drzwi wyjściowe stanowiące wyjście ewakuacyjne zarówno z parteru, jak i poddasza mają szerokość 1,0 m, podczas gdy wymagana szerokość to 1,2 m; wymienione uchybienia nie kwalifikują budynku jako budynku zagrażającego życiu ludzi w myśl postanowienia § 16 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej;

- w jednym obiekcie (remiza OSP w Suliszewie) stwierdzono brak zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożarów (brak hydrantu w promieniu 75 m).

Burmistrz wyjaśnił: *zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożarów znajduje się w odległości przekraczającej wytyczne wynikające z przepisów ochrony przeciwpożarowej tj. w odległości 100 m od obiektu. Nieprawidłowa lokalizacja hydrantu wynikała z błędnych pomiarów wykonanych przy jego montażu. W dniu 13 grudnia 2021 r. zlecono Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. zamontowanie hydrantu w odległości nie większej niż 75 m od remizy OSP. Z informacji uzyskanych od pracowników ww. przedsiębiorstwa wynika, że prace zostaną wykonane do 31 stycznia 2022 r.*

(akta kontroli, str. 413-466)

b) w protokołach kontroli przeprowadzonych przez PINB<sup>43</sup> wskazano, że:

- wszystkie obiekty utrzymywane były w należyтым stanie technicznym i estetycznym, bez dopuszczenia do nadmiernego pogorszenia ich właściwości użytkowych i sprawności technicznej;

- dwa obiekty nie zapewniały dostępu dla osób niepełnosprawnych, tj. świetlica wiejska w Starym Klukomiu - z uwagi na występowanie różnicy poziomów pomiędzy pomieszczeniami łazienki i sali oraz schodów wejściowych do obiektu; świetlica wiejska w Stradzewie – z uwagi na brak podjazdu dla osób niepełnosprawnych do drzwi wejściowych;

---

<sup>43</sup> Dotyczy budynków: Urzędu, remizy OSP w Suliszewie, świetlicy wiejskiej w Stradzewie, remizy OSP w Kołkach, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu,

- w jednym obiekcie (remiza OSP w Suliszewie) schody zabiegowe na poddasze nie zostały wykonane zgodnie z przepisami prawa (długość stopni wynosi 80 cm, szerokość – 30 cm) oraz z projektem budowlanym.

Burmistrz wyjaśnił: *remiza OSP w Suliszewie jest obiektem, w którym nie zakończono prac związanych z jego przebudową. Nieprawidłowe wymiary schodów zabiegowych wynikają z błędów wykonawcy, który nie dostosował ich konstrukcji do wytycznych w projekcie. Gmina sporządzi wniosek do organu budowlanego o akceptację zmian w projekcie, a w przypadku nieuzyskania zgody, schody zostaną przebudowane zgodnie z wytycznymi projektanta.*

W wyniku ww. kontroli wydano zalecenia dotyczące m.in. wymiany pokrywy wjazdu do pomieszczeń piwnicznych na bardziej sztywną (świetlica w Starym Klukomiu); uzupełnienia braków na elewacji, czyszczenia i uszczelniania rynien (świetlica wiejska w Stradzewie).

(akta kontroli, str. 413-466, 2349-2357)

c) w protokołach kontroli przeprowadzonych przez PPIS wskazano, że:

- we wszystkich kontrolowanych obiektach wprowadzono rozwiązania zapewniające bezpieczeństwo epidemiologiczne, w tym związane z pandemią COVID-19 (tj. zagwarantowano m.in. odstęp w pomieszczeniach pracy, udostępniono użytkownikom obiektu środki ochrony osobistej) oraz zapewniono system pierwszej pomocy, obejmujący m.in. apteczki i weryfikację ich zawartości pod względem kompletności i dat ważności wyposażenia.

- w budynku Urzędu - w części pomieszczeń biurowych wokół futryn drzwi występowały pęknięcia tynku i odpryski, łuszczenie się warstwy farby (m.in. pokój nr 2 Wydziału Nieruchomości i Rolnictwa), w ciągu komunikacyjnym – na klatce schodowej stwierdzono częściowo usuniętą boazerię na całej wysokości wszystkich kondygnacji w wyniku wycięcia zbędnych rur instalacyjnych; w ustępie dla pracowników w kondygnacji piwnicznej ściana i sufit były miejscami zawilgocone, występowała pleśń oraz łuszcząca się farba; natężenie oświetlenia w części pomieszczeń, na stanowiskach pracy pracowników administracyjno – biurowych oraz kadry zarządzającej nie było dostosowane do rodzaju wykonywanych prac oraz wymogów Polskiej Normy; brak jadalni i szatni dla pracowników gospodarczych. W piśmie kierowanym do PPIS 6 grudnia 2021 r. Burmistrz poinformował, że wykonano zalecenia dotyczące ustępu w kondygnacji piwnicznej (usunięto wszelkie zabrudzenia oraz odnowiono pomieszczenia), zapewnienia pracownikom gospodarczym szatni i jadalni oraz wyposażenia pomieszczenia w szafę na środki chemiczne, zamykaną na klucz. Nadto Burmistrz wskazał, że w pomieszczeniach biurowych, w których nastąpiło pęknięcie tynku wokół drzwi usterka zostanie usunięta do końca marca 2022 r.; na klatce schodowej w miejscu usunięcia boazerii w celu wycięcia zbędnych rur, zostanie przeprowadzony remont do końca czerwca 2022 r.; oświetlenie zostanie dostosowane do rodzaju wykonywanej pracy i do wymogów Polskiej Normy do końca czerwca 2022 r.

- w budynku świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu - natężenie oświetlenia w pomieszczeniach, na stanowisku pracy wychowawcy świetlicy środowiskowej nie było dostosowane do rodzaju wykonywanych prac oraz nie spełniało wymogów Polskiej Normy; brak było osób przeszkolonych w udzielaniu pierwszej pomocy w nagłych wypadkach podczas prowadzenia zajęć świetlicowych przez pracownika Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W piśmie kierowanym do PPIS 6 grudnia 2021 r. Burmistrz poinformował, że oświetlenie w pomieszczeniach świetlicy zostanie dostosowane do rodzaju wykonywanej pracy zgodnie z wymogami Polskiej Normy do końca marca 2022 r., oraz że zlecono przeprowadzenie szkolenia

pracownika w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Termin szkolenia został wyznaczony na 8 grudnia 2021 r.

- w budynku świetlicy wiejskiej w Stradzewie - brak pomiarów czynników szkodliwych na stanowisku pracy pracownika gospodarczego Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej podczas obsługi pieca c.o. - w zakresie stężenia tlenu węgla i pyłu; natężenie oświetlenia w pomieszczeniach, na stanowisku pracy wychowawcy świetlicy środowiskowej nie było dostosowane do rodzaju wykonywanych prac oraz nie spełniało wymogów Polskiej Normy; brak było osób przeszkolonych w udzielaniu pierwszej pomocy w nagłych wypadkach podczas prowadzenia zajęć świetlicowych przez pracownika Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W piśmie kierowanym do PPIS Burmistrz poinformował, że pomiary czynników szkodliwych związanych z obsługą pieca c.o. zostały zlecone w 23 listopada 2021 r.; natężenie oświetlenia zostanie dostosowane do rodzaju wykonywanej pracy zgodnie z wymogami Polskiej Normy do końca marca 2022 r., oraz że zlecono przeprowadzenie szkolenia pracownika w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Termin szkolenia został wyznaczony na 8 grudnia 2021 r.

- w budynku remizy OSP w Suliszewie – występowanie na ścianach garażu śladów ich spuchnięcia i zawilgocenia oraz spękań farby, jej łuszczenia się i odpryskiwania. W piśmie kierowanym do PPIS Burmistrz poinformował, że łuszcząca się farba oraz odparzenia tynku zlokalizowane w garażu zostaną usunięte do końca czerwca 2022 r. Powyższy termin wynikał z konieczności wyłonienia usługodawcy w trybie określonym w wewnętrznych regulaminach jednostki;

W odniesieniu do budynku remizy OSP w Kołkach nie sformułowano uwag i nieprawidłowości.

(akta kontroli, str. 467-497)

**1.2.4.** W latach 2018 – 2021 w Urzędzie - w zakresie bezpieczeństwa gminnych obiektów użyteczności publicznej – przeprowadzono cztery analizy stanu BHP, w wyniku których wydano cztery zalecenia dotyczące: aktualizacji oceny ryzyka zawodowego po każdym wypadku przy pracy, przeszkolenia jednego pracownika w zakresie obsługi pieca c.o. oraz energetyki, wymiany oświetlenia w dwóch pomieszczeniach oraz przeszkolenia większej liczby pracowników z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Trzy z ww. zaleceń zostały wykonane, jedno (dotyczące przeszkolenia pracowników w zakresie udzielania pierwszej pomocy) pozostawało w trakcie realizacji.

(akta kontroli, str. 202-215)

W latach 2018-2021 kontrole zewnętrzne zostały przeprowadzone w czterech<sup>44</sup> (z pięciu) poddanych próbie obiektach, tj.:

- jedna przez PSP (w 2018 r.) w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej, w wyniku której stwierdzono wykonanie obowiązków nałożonych w decyzji PSP z 15 grudnia 2017 r., a dotyczących: oznakowania miejsca usytuowania gaśnic zgodnie z normą PN-EN ISO 7010:2012), oznakowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu zgodnie z ww. normą, przeprowadzenia przeglądu technicznego i czynności konserwacyjnych przeciwpożarowego wyłącznika prądu;
- dwie przez PPIS ( w 2018 r. i 2020 r.) w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej, w wyniku których m.in. nakazano zapewnienie należytego stanu sanitarno-

<sup>44</sup> Próbą objęto budynki: Miejskiej Biblioteki Publicznej, Urzędu, Dworca PKP, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, remiza OSP w Kołkach.

technicznego sufitu w holu ww. obiektu oraz nie wniesiono uwag w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii; ww. zalecenia zostały wykonane (tj. usunięto pęknięcia i zacieki sufitu, uszczelniono dach, przemalowano pomieszczenie);

- jedna przez PPIS (w 2019 r.) w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej, w wyniku której nie stwierdzono uchybień;
- jedna przez PINB w świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, w wyniku której nakazano usuwanie sopli lodu;
- dwie przez PIP w budynkach: Urzędu i Dworca PKP.
- trzy nadzory sanitarne w świetlicy wiejskiej w Klukomiu.

W remizie OSP w Kołkach w latach 2018-2021 nie zostały przeprowadzone kontrole zewnętrzne.

Próba pięciu obiektów<sup>45</sup> wykazała, że w latach 2018-2021, w protokołach z kontroli okresowych, rocznych sformułowano zalecenia obejmujące:

- w Urzędzie m.in. usunięcie pęknięć ścian nośnych, miejscowych spękań elewacji oraz zabrudzeń i ubytków, podniesienie instalacji odgromowej oraz umocowanie jej na podporach, dokonać naprawy uszkodzonego pokrycia dachu na zbiorniku wyrównawczym; zalecenia zostały wykonane, za wyjątkiem tych, których stopień pilności wskazywał, że mogą zostać wykonane w późniejszym terminie;
- w świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu m.in. wykonanie opaski, bieżącej konserwacji obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych, uzupełnienie i zamaskowanie pęknięć ścian zewnętrznych; naprawę pokrycia dachu; doszczelnienie instalacji gazowej; zalecenia dotyczące bieżącej konserwacji zostały wykonane, nie wykonano zaleceń dotyczących wykonania opaski uzupełnienia i zamaskowania pęknięć ścian zewnętrznych z uwagi na brak środków pieniężnych;
- w budynku Dworcu PKP m.in. zamaskowanie spękania gzymsów, zamaskowanie spękań ścian zewnętrznych, uzupełnienia ubytków tynku elewacji, zakonserwowanie drewnianej stolarki drzwiowej, wykonanie naprawy schodów; w 2020 r. ww. budynek został poddany generalnemu remontowi;
- w Miejskiej Bibliotece Publicznej – regularne czyszczenie rynien, zabezpieczenie ich przez zatykaniem; ww. zalecenia zostały realizowane;
- w remizie OSP w Kołkach usunięcie roślinności na opasce budynku, co zostało wykonane.

(akta kontroli, str. 195-216)

**1.2.5.** W zakresie monitorowania spełniania przez gminne objekty użyteczności publicznej wymogów dotyczących stanu techniczno-sanitarnego, przeciwpożarowego, a także w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, Burmistrz wyjaśnił: *wszystkie objekty systematycznie poddawane są ocenie pod względem stanu technicznego, instalacji, urządzeń oraz p.poż przez osoby posiadające uprawnienia wymagane przepisami prawa (kontrole roczne oraz pięcioletnie). Ponadto nieruchomości te oddane są we władanie podmiotom (za wyjątkiem Urzędu Miejskiego), które zobowiązane są do stałego monitorowania stanu obiektu oraz identyfikacji zagrożeń, które mogłyby mieć wpływ na bezpieczeństwo mienia oraz osób z niego korzystających. Obiekty przeznaczone do obsługi patentów (które jednocześnie stanowią zakład pracy) tj. Urząd Miejski, Biblioteka oraz Świetlica Środowiskowa funkcjonująca w świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, poddawane są systematycznej analizie stanu BHP.*

<sup>45</sup> Próba objęto budynki: Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej, Urzędu, Dworca PKP, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, remiza OSP w Kołkach.



W okresie objętym kontrolą, w odniesieniu do pięciu badanych obiektów<sup>46</sup>:

- plan dostosowania obiektów do wymogów związanych z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych został opracowany jedynie dla świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu – zaplanowano wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych w roku 2022 r.; dla czterech pozostałych budynków objętych próbą tj. Miejskiej Biblioteki Publicznej, Urzędu, Dworca PKP oraz remizy OSP w Kołkach, nie opracowano takiego planu z uwagi na to, że ww. obiekty zapewniały dostęp dla osób niepełnosprawnych;

- plany remontowe, mające na celu dostosowanie ww. obiektów do wymogów techniczno-sanitarnych, przeciwpożarowych, a także w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy zostały opracowane dla czterech budynków: Urzędu świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, Dworca PKP oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej. Ww. plany obejmowały wykonanie prac związanych m.in. z wymianą pokrycia dachowego, wymianą obróbek blacharskich, uzupełnieniem spęknięć oraz ubytków w elewacji (świetlica w Starym Klukomiu); remontem pomieszczeń WC, wymianą drzwi głównych i bocznych, naprawą okien, remontem pomieszczeń kotłowni, wymianą płytek schodowych (Urząd); montażem wyłącznika przeciwpożarowego prądu, zakupem wrzutnika do monet do toalety, montażem kamer monitoringu (Dworzec PKP), naprawą ubytków na schodach, naprawą izolacji ścian piwnic, uszczelnieniem pęknięć elewacji, regulacją okien i drzwi wejściowych (Miejska Biblioteka Publiczna); dla jednego obiektu, tj. remizy OSP w Kołkach nie były opracowywane plany remontowe w ww. zakresie z uwagi na to, że obiekt ten został zmodernizowany; prace przewidziane do realizacji w ww. planach remontowych uwzględniały decyzje, postanowienia, wnioski i zlecenia formułowane w wyniku przeprowadzania w tych obiektach kontroli okresowych i kontroli zewnętrznych; w ramach wykonania ww. planów przeprowadzono prace obejmujące m.in. wykonanie kompletnego remontu dachu (świetlica w Starym Klukomiu), wymianę płytek schodowych, naprawę okien, remont pomieszczeń WC (Urząd).

- monitoring wizyjny wykorzystywany był w jednym obiekcie tj. od 2020 r. w budynku Dworca PKP.

Burmistrz wyjaśnił: *W pozostałych obiektach użyteczności publicznej, stanowiących własność gminy Choszczno dokonywany jest systematyczny monitoring poprzez stałą obserwację obiektu i otoczenia przez konserwatorów oraz osoby zarządzające placówkami.*

Wykorzystywanie monitoringu wizyjnego miało miejsce w następujących gminnych obiektach użyteczności publicznej: Centrum Rekreacji i Sportu (w zakresie kortów), Szkołach Podstawowych nr 1 i nr 3 w Choszcznie, Szkole Podstawowej w Zamęcinie, Szkole Podstawowej w Suliszewie, Szkole Podstawowej w Korytowie, Publicznych Przedszkolach nr 1, nr 2, nr 4 i nr 5, Środowiskowym Domu Samopomocy oraz trzech szaletach miejskich.

Łączny koszt jaki został poniesiony przez gminę w związku z zapewnieniem w ww. jednostkach monitoringu wizyjnego, ochrony obiektu oraz monitoringu alarmowego to kwota 126 tys. zł, w tym w 2018 r. – 26,9 tys. zł, w 2019 r. – 31,6 tys. zł, w 2020 r. – 32,9 tys. zł, do września 2021 r. – 34,6 tys. zł.

Badanie pięciu gminnych obiektów użyteczności publicznej<sup>47</sup> pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych wykazało, że w dwóch obiektach, tj. świetlicach wiejskich w Starym Klukomiu i Stradzewie występowały ograniczenia

<sup>46</sup> Próbą objęto: Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej, Urzędu, Dworca PKP, świetlicy wiejskiej w Starym Klukomiu, remiza OSP w Kołkach.

<sup>47</sup> Badaniem objęto: Urząd, dwie świetlice wiejskie: w Starym Klukomiu i w Stradzewie, remizę OSP w Kołkach i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Marii Dąbrowskiej.

polegające na braku podjazdów dla wózków inwalidzkich. W świetlicy w Starym Klukomiu występowała różnica poziomów pomiędzy pomieszczeniami, toaleta nie była przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pozostałe obiekty, tj. Urząd, remiza OSP w Kołkach i Miejska Biblioteka Publiczna były dostosowane pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli, str.195-215,413-447)

**1.2.6.** W okresie objętym kontrolą pięć gminnych obiektów użyteczności publicznej, tj. Urząd, remiza OSP w Kołkach, świetlica wiejska w Starym Klukomiu, Dworzec PKP oraz Miejska Biblioteka Publiczna, jak wyjaśnił Burmistrz, było użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli, str. 218)

**1.2.7.** W obiekcie Urzędu, celem zapewnienia bezpieczeństwa życia i zdrowia jego użytkowników w okresie pandemii COVID-19, wprowadzono rozwiązania minimalizujące ryzyko ewentualnego rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Wdrożono procedury dotyczące zasad funkcjonowania na terenach obiektów komunalnych w związku ze stanem epidemii, zobowiązujące m.in. do: dezynfekcji rąk w momencie wejścia/wyjścia na teren obiektu, prowadzenia spotkań z zachowaniem bezpiecznej odległości pomiędzy osobami. W ramach podjętych przez Urząd działań zapewniono m.in. automatyczne dozowniki do płynu dezynfekującego, dokonywanie pomiarów temperatury, dostęp do środków ochrony osobistej tj. maseczek i rękawiczek.

W dniu 25 listopada 2021 r. w Urzędzie została przeprowadzona kontrola przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Choszczynie<sup>48</sup> w wyniku której, w zakresie zagadnień dotyczących zagrożenia epidemią COVID-19 stwierdzono m.in. że: obiekt został oznakowany informacjami o stosowaniu masek ochronnych, przestrzegania zasad zachowania odległości, instrukcje prawidłowego zakładania i zdejmowania maski ochronnej oraz rekomendacje dotyczące postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia.

W sprawie problemów z funkcjonowaniem Urzędu w warunkach pandemii COVID-19 Burmistrz wyjaśnił: *W zakresie zaostrzenia reżimu sanitarnego brak było możliwości przeprowadzenia terminowych przeglądów okresowych oraz zlecenia prac remontowo-konserwacyjnych. „Zamrożenie” lub znaczne ograniczenie działalności firm remontowych oraz usługodawców spowodowało, że wiele planowanych zamierzeń nie zostało zrealizowanych. Ponadto obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego zmusił zarządców do ponoszenia dodatkowych kosztów (zakup dozowników, środków ochrony, zlecenia dodatkowych usług dezynfekcji). Czasowe wyłączenie z udostępnienia obiektów miało również wpływ na możliwość pozyskania dochodu z tzw. najmu komercyjnego. W celu zapobiegania negatywnym skutkom funkcjonowania obiektów w sytuacji pandemii przesunięto środki budżetowe na realizację zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego.*

(akta kontroli: str. 153-194, 219-226, 227-263, 467-497)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

**1.** W budynku Urzędu nie przeprowadzono praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu mimo, że obiekt ten posiadał kategorię zagrożenia pożarowego ZL III oraz był przeznaczony dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, co było niezgodne z § 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

<sup>48</sup> Zleconych na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy NIK.

Burmistrz wyjaśnił: *Powodem nieprzeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji budynku całego Urzędu pomimo postanowienia § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej była trudna sytuacja epidemiczna spowodowana rozprzestrzenianiem się wirusa SARS – Cov-2 i koniecznością walki z wywołaną przez niego chorobą COVID-19. Powyższe przedsięwzięcie wstępnie zaplanowane do przeprowadzenia w roku 2020 nie zostało zrealizowane z powodu poniższych przyczyn: przedsięwzięcie prowadzone w pełnym zakresie wymaga zaangażowania kilku podmiotów ratowniczych takich jak: sprzęt i ratownicy Państwowej Straży Pożarnej (PSP) oraz zespołu ratownictwa medycznego (ZRM), a ich zadysponowanie do tego celu praktycznie byłoby niemożliwe – z powodu przydzielenia im dodatkowych zadań związanych z walką z COVID -19; w związku z wprowadzeniem szeregu ograniczeń w działalności Urzędu takich jak: częściowo zdalna praca pracowników Urzędu lub praca zmianowa oraz ograniczenia dostępności przez interesantów do wyższych niż parter kondygnacji budynku zmieniły się typowe warunki i specyfika działania Urzędu (zmniejszona ilość osób jednocześnie przebywających w obiekcie); praktyczna realizacja tego zamierzenia powodowałaby konieczność odstępstw od rygorów i obostrzeń wprowadzonych w celu walki z COVID 19 takich jak zachowanie dystansu społecznego oraz używanie maseczek ochronnych w warunkach specyficznych takich jak zadymienie (pozoracja); (...) spowodowałoby zwiększenie ryzyka zakażenia zarówno pracowników, jak i interesantów.*

(akta kontroli: str. 2304-2305)

**2.** W żadnym z następujących obiektów użyteczności publicznej: Urząd, Dworzec PKP, remiza OSP w Kołkach, Miejska Biblioteka Publiczna oraz świetlica wiejska w Starym Klukomiu, w 2020 r. nie została przeprowadzona kontrola instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Prawo budowlane.

Burmistrz wyjaśnił: *Brak kontroli stanu technicznego instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska w roku 2020 wynikał z tego, że osoba sporządzająca roczny protokół stanu technicznego nie odniosła się do tego zagadnienia (...) Przeoczenie przez pracownika braku tych kontroli wynikało z sytuacji pandemicznej, która utrudniła kontakt z usługodawcą oraz wpłynęła na terminową realizację usług w 2020 r. Ponadto w okresie tym (z dniem 31.08.2020 r.) została zlikwidowana jednostka budżetowa, w której był zatrudniony pracownik zlecający i nadzorujący wykonanie przeglądów rocznych i pięcioletnich dla wszystkich obiektów użyteczności publicznej oraz wprowadzono w Urzędzie Miejskim pracę zdalną, co utrudniło szczegółową analizę wpływającej dokumentacji technicznej.*

(akta kontroli: str. 208)

**3.** W żadnym z następujących obiektów użyteczności publicznej: Urząd i Miejska Biblioteka Publiczna w okresie do grudnia 2021 r. nie były przeprowadzane kontrole systemu ogrzewania, co było niezgodne z art. 23 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków.

Burmistrz wyjaśnił: *W budynku Urzędu wykonano kontrolę systemu ogrzewania w dniu 1 grudnia 2021 r. natomiast w bibliotece w dniu 3 grudnia 2021 r. Przed tym okresem kontrole nie były wykonywane z powodu niedopatrzenia.*

(akta kontroli: str. 2301)

**4.** Klatka schodowa w Urzędzie nie była obudowana i zamykana drzwiami dymoszczelnymi oraz wyposażona w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu, uruchamiane samoczynnie za pomocą systemu wykrywania dymu, co nie było zgodne z § 245 rozporządzenia Ministra Infrastruktury

z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie<sup>49</sup>.

Burmistrz wyjaśnił: *W Urzędzie zamontowano drzwi dymoszczelne jedynie na trzecim piętrze, które zostało kompleksowo wyremontowane. Pozostałe piętra wymagają przebudowy w zakresie ciągów komunikacyjnych i kapitalnego remontu. Prace te związane są z koniecznością zaangażowania znacznych środków finansowych, dlatego też ich wykonanie zostało przesunięte na kolejne lata. Mając na względzie, że system oddymiający powinien być dostosowany do parametrów powstałych w wyniku planowanej przebudowy ciągów komunikacyjnych uznano, że zostanie wykonany w końcowym etapie remontu kapitalnego.*

(akta kontroli: str. 2306)

**5.** Hydrant zewnętrzny nie znajdował się w odległości do 75 m od remizy OSP w Suliszewie, co było niezgodne z § 10 ust. 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę dróg pożarowych<sup>50</sup>

Burmistrz wyjaśnił: *zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożarów znajduje się w odległości przekraczającej wytyczne wynikające z przepisów ochrony przeciwpożarowej tj. w odległości 100 m od obiektu. Nieprawidłowa lokalizacja hydrantu wynikała z błędnych pomiarów wykonanych przy jego montażu. W dniu 13 grudnia 2021 r. zlecono Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. zamontowanie hydrantu w odległości nie większej niż 75 m od remizy OSP. Z informacji uzyskanych od pracowników ww. przedsiębiorstwa wynika, że prace zostaną wykonane do 31 stycznia 2022 r.*

(akta kontroli, str. 2308)

**6.** Wymiary schodów stałych w remizie OSP w Suliszewie wynosiły w zakresie szerokości 30 cm, długości – 80 cm, co było niezgodne z § 68 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych oraz projektem budowlanym.

Burmistrz wyjaśnił: *remiza OSP w Suliszewie jest obiektem, w którym nie zakończono prac związanych z jego przebudową. Nieprawidłowe wymiary schodów zabiegowych wynikają z błędów wykonawcy, który nie dostosował ich konstrukcji do wytycznych w projekcie. Gmina sporządzi wniosek do organu budowlanego o akceptację zmian w projekcie, a w przypadku nieuzyskania zgody, schody zostaną przebudowane zgodnie z wytycznymi projektanta.*

(akta kontroli, str. 2308)

**7.** W badanych pięciu obiektach użyteczności publicznej nie dochowano należytej staranności przy dokonywaniu wpisów do ksiąg tych obiektów, tj.:

- w książce obiektu prowadzonej dla Urzędu wpisy w dziale VI „Wykaz protokołów okresowych kontroli stanu technicznego obiektu” oraz w dziale VII „Wykaz protokołów okresowych kontroli stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu” nie zawierały danych identyfikujących osób, które wystawiły dokumenty będące przedmiotem wpisów, co było niezgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia z 2003 r. w sprawie książki obiektu.

Burmistrz wyjaśnił: *Wpisów w książce obiektu Urzędu (...) nie dokonano z powodu oczywistej omyłki. Według § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego, między innymi należy podać dane identyfikacyjne osoby, która dokument wystawiła (protokół), natomiast w książce obiektu takiej informacji nie ma. Stąd ta omyłka.*

<sup>49</sup> Dz.U. z 2019 r., poz. 1065 ze zm. dalej: rozporządzenie w sprawie warunków technicznych.

<sup>50</sup> Dz.U. Nr 124, poz. 1030.

(akta kontroli: str. 2299)

- w książce obiektu prowadzonej dla Miejskiej Biblioteki Publicznej wpisy w dziale VI „Wykaz protokołów kontroli okresowych stanu technicznej sprawności obiektu” oraz w dziale VII „Wykaz protokołów kontroli okresowych stanu technicznej sprawności i wartości użytkowej całego obiektu” nie zawierały danych identyfikujących osób, które wystawiły dokumenty będące przedmiotem wpisów, co było niezgodne z § 6 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia z 2003 r. w sprawie książki obiektu.

Burmistrz wyjaśnił: *Do roku 2016 wpisy do książki obiektu budowlanego były dokonywane przez osoby zatrudnione w Wydziale Budownictwa Urzędu Miejskiego w Choszczynie, w związku z tym dyrektor Biblioteki nie podważał kompetencji osób dokonujących wpisu. Podczas remontu Biblioteki w latach 2013-2014 ówczesny Naczelnik Wydziału Budownictwa, który na posiedzeniu Rady Budowy otrzymywał do wglądu książkę obiektu budowlanego również nie zwrócił uwagi na nieprawidłowe wpisy. Od roku 2016 upoważniona przez użytkownika obiektu pracownica wzorowała się na poprzednich wpisach, pomimo otrzymania rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego.*

(akta kontroli: str. 2300)

- w książce obiektu prowadzonej dla Urzędu wpisy w dziale VI „Wykaz protokołów okresowych kontroli stanu technicznego obiektu” nie obejmowały ważnych ustaleń tj. zaleceń o pierwszym stopniu pilności dotyczących miejscowej nieszczelności pokrycia dachowego, przy mocowaniach naciągów i przepustach instalacyjnych oraz miejscowego ogniska korozji, uszkodzeń i nieszczelności, zawartych w protokole z okresowej, rocznej kontroli stanu technicznego nr 1/UG/2020 z 18 czerwca 2020 r., co było niezgodne z § 6 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia z 2003 r. w sprawie książki obiektu, według którego wpis do książki powinien zawierać m.in. ważne ustalenia zawarte w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu.

Burmistrz wyjaśnił: *Wymaganych wpisów w książce obiektu dotyczących wykonania zaleceń o pierwszym stopniu pilności nie dokonano przez przeoczenie.*

(akta kontroli: str. 2300)

- w książce obiektu prowadzonej dla Miejskiej Biblioteki Publicznej wpisy w dziale VI „Wykaz protokołów okresowych kontroli stanu technicznej sprawności obiektu” nie były dokonywane w sposób chronologiczny tj. wpis obejmujący dane z protokołu z kontroli okresowej, rocznej obiektu budowlanego w zakresie instalacji wodno-kanalizacyjnej, instalacji c.o., przewodów kominowych i wentylacyjnych oraz wentylacji mechanicznej z 20 lipca 2021 r. został dokonany w pozycji 10 tabeli nr 4 ww. działu, a po nim następowały wpisy dotyczące protokołów z okresowych kontroli z 2019 r. (pozycje 11-15 ww. tabeli) i 2020 r. (pozycje 16-22 ww. tabeli), co nie było zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia z 2003 r. w sprawie książki obiektu.

Burmistrz wyjaśnił: *W 2016 r. Pracownica Biblioteki otrzymała upoważnienie do prowadzenia i dokonywania wpisów w „Książce obiektu budowlanego”, jednakże czynności te wykonywała niesystematycznie. Po odejściu tej osoby z pracy, prowadzenie Książki obiektu budowlanego” powierzono jej następczyni, która w oparciu o zgromadzone protokoły uzupełniała wpis. Protokoły znajdowały się w dwóch segregatorach, dlatego wystąpił błąd przy zachowaniu chronologii wpisu.*

(akta kontroli, str. 2300)

**8.** Nie zapewniono sporządzenia świadectwa charakterystyki energetycznej budynku Urzędu w okresie do 1 grudnia 2021 r., co było niezgodne z art. 3 ust. 2 ustawy o charakterystyce energetycznej.

Burmistrz wyjaśnił: *Dla budynku Urzędu została opracowana charakterystyka energetyczna w dniu 1 grudnia 2021 r. (...). Charakterystyka energetyczna w okresie poprzedzającym nie została wykonana z powodu niedopatrzenia.*

(akta kontroli, str. 2301)

#### OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie prowadzono ewidencję gminnych obiektów użyteczności publicznej. Wdrożono ponadto regulacje dotyczące bezpiecznego użytkowania obiektu, w tym jego funkcjonowania w okresie epidemii COVID-19. Zadania związane z utrzymaniem i użytkowaniem obiektów powierzono pracownikom Urzędu, posiadającym odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje do wykonywania tych czynności. Zapewniono środki finansowe na utrzymanie obiektów oraz adekwatną do możliwości finansowych Gminy realizację zaleceń i wniosków z kontroli przeprowadzanych przez organy kontroli zewnętrznej.

Badanie dokumentacji pięciu obiektów użyteczności publicznej wykazało, że dla obiektów w stosunku do których był wymóg opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, takie instrukcje zostały opracowane. Instrukcje były poddawane okresowym aktualizacjom z wymaganą częstotliwością. Dla każdego budynku posiadano książki obiektu budowlanego. W dwóch przypadkach nie były one jednak prowadzone z należytą starannością. W żadnym ze skontrolowanych obiektów nie przeprowadzono w 2020 r. kontroli instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, mimo obowiązku określonego w ustawie Prawo budowlane, a ponadto w dwóch obiektach nie zostały przeprowadzone, do grudnia 2021 r., kontrole systemu ogrzewania wymagane ustawą o charakterystyce energetycznej budynków.

W badanym okresie w Urzędzie nie przeprowadzono praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu, mimo że obiekt ten posiadał kategorię zagrożenia pożarowego ZL III oraz był przeznaczony dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami. W trakcie oględzin Urzędu stwierdzono także niesprawność jednego skrzydła drzwi w bocznym wyjściu ewakuacyjnym oraz niedrożność jednej z dróg ewakuacji.

Kontrole przeprowadzone na zlecenie NIK przez PSP, PPIS oraz PINB w budynkach administrowanych przez Burmistrza także wykazały nieprawidłowości. PSP ustaliła, iż w budynku Urzędu nie było wymaganego przepisami zamknięcia klatki schodowej drzwiami dymoszczelnymi oraz wyposażenia jej w urządzenia zapobiegające zadymianiu lub służące do usuwania dymu uruchamiane samoczynnie za pomocą systemu wykrywania dymu. W innym obiekcie stwierdzono brak zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożarów. W wyniku kontroli PINB ustalono, że w jednym obiekcie schody zabiegowe na poddasze nie zostały wykonane zgodnie z przepisami.

#### OBSZAR

## **2. Sprawowanie nadzoru nad utrzymaniem oraz bezpieczeństwem użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej, zarządzanych przez podmioty niefunkcjonujące w ramach urzędu gminy.**

Opis stanu faktycznego

**2.1.** Spośród 84 obiektów użyteczności publicznej 65 obiektów pozostawało w administracji Burmistrza, a 19 zostało przekazanych do administrowania innym podmiotom w wyniku: decyzji (ChDK); decyzji w sprawie ustanowienia trwałego zarządu (11 obiektów: budynek administracyjno-biurowy Warsztatu Terapii Zajęciowej; Szkoły Podstawowe: nr 1 i nr 3 w Choszczynie; Szkoła Podstawowa w Zamęcinie; Szkoła Podstawowa w Sławęcinie; Szkoła Podstawowa w Suliszewie; Szkoła Podstawowa w Korytowie oraz Publiczne Przedszkola: nr 1, nr 2, nr 4 i nr 5 w Choszczynie); umów użyczenia (sześć obiektów: Miejska Biblioteka Publiczna; korty

tenisowe; boisko orlik, budynki administracyjno-biurowe: Zakładu Aktywności Zawodowej „Szansa” i Środowiskowego Domu Pomocy, boisko sportowe) oraz umowy dzierżawy (budynek administracyjno – biurowy Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.).

(akta kontroli, str. 1461-1520,1776-1791,1847-1957)

Burmistrz wyjaśnił: *Nie określono zasad i trybu przekazywania w zarząd obiektów użyteczności publicznej (...) Uchwałą nr XX/178/2020 Rady Miejskiej 2020 r. z dnia 17 września 2020 r. w sprawie zasad korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Choszczno – uregulowano korzystanie z takich obiektów jak świetlice wiejskie, remizy OSP, budynki administracji, dworzec PKP oraz Centrum Kultury i Integracji Społeczności Lokalnej w Raduniu; uchwałą nr II/16/2018 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia regulaminu targowiska miejskiego „Mój Rynek” w Choszcznie – uregulowano korzystanie z targowiska miejskiego w Choszcznie; „Regulamin świetlicy” z dnia 20 października 2020 r. – uregulował zasady funkcjonowania poszczególnych świetlic wiejskich, w tym wskazano zasady i nakazy dotyczące bezpiecznego korzystania z obiektu. Dla obiektów użyteczności publicznej przekazanych do zarządzania podmiotom spoza Urzędu nie opracowano zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej w formie prawa miejscowego. W placówkach oświatowych (szkoła podstawowa nr 1, szkoła podstawowa nr 3 oraz szkoła podstawowa w Sławęcinie) opracowano wewnętrzne zasady: korzystania z sali gimnastycznej, boisk placów zabaw oraz korzystania z pracowni tematycznych, biblioteki, świetlicy szkolnej, stołówki oraz szatni.*

(akta kontroli, str. 5-19, 308 – 310, 327-357)

W zakresie nadzoru sprawowanego nad wybranymi pięcioma gminnymi obiektami użyteczności publicznej, tj. Miejską Biblioteką Publiczną, budynkiem administracyjno-biurowym Środowiskowego Domu Samopomocy, Szkołami Podstawowymi nr 1 i nr 3 w Choszcznie oraz Szkołą Podstawową w Sławęcinie, Burmistrz wyjaśnił: *Nie określono zasad i trybu przekazywania w zarząd obiektów użyteczności publicznej. Nieruchomości zabudowane gminnymi obiektami użyteczności publicznej objęte próbą przekazywane były na podstawie uchwał w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy w związku z regulacją wynikającą z ustawy o gospodarce nieruchomościami, jak również kodeks cywilny. Obowiązek utrzymania i użytkowania obiektu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem każdorazowo spoczywał na władającym. (...) Nadzór polegał na wglądzie do protokołów z okresowych kontroli, które są przekazywane przez osoby je sporządzające do Urzędu Miejskiego (Wydział Administracji Lokalami) oraz do Biura Obsługi Szkół Samorządowych. Ponadto osoby kierujące obiektami, zobowiązane są do przekazywania informacji dotyczących zagrożeń bezpieczeństwa funkcjonowania obiektu oraz potrzeb remontowych do Biura Obsługi Szkół Samorządowych w celu zabezpieczenia środków finansowych na realizację przedsięwzięcia.*

(akta kontroli, str. 264-315, 304-316, 317-357)

Wyniki kontroli przeprowadzonych przez NIK wykazały m.in. w:

ChDK:

- niepotwierdzenie uprawnień osoby przeprowadzającej szkolenie bhp do przeprowadzania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, co było niezgodne z art. 4 ust. 2a oraz 2b ustawy o ochronie przeciwpożarowej;
- niedokonanie pomiarów natężenia oświetlenia w pomieszczeniach pracy, co było niezgodne z art. 207 § 1 oraz § 2 Kodeksu Pracy w zw. z § 26 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy;

- niewyposażenie w urządzenie przeciwpaniczne drzwi<sup>51</sup>, stanowiących wyjście ewakuacyjne z sali widowiskowo-kinowej, w której może przebywać jednocześnie więcej niż 400 osób - zasadność takiego rozwiązania wskazał powołany przez NIK specjalista oraz uwaga taka została sformułowana po przeprowadzonej na zlecenie NIK kontroli Komendanta Straży Pożarnej<sup>52</sup>;

4) nierealizowanie zaleceń wskazanych w protokołach okresowych kontroli stanu technicznego Domu Kultury; do końca 2020 r. protokołami nr: 2/chdk/17 z 12 czerwca 2017 r., 1/chdk/18 z 12 czerwca 2018 r., 070/CZNK/2019 z 1 marca 2019 r. oraz 070-2/CZNK/2019 z 31 października 2019 r. zalecono: uzupełnić ubytki tynku na gzymsach budynku, osuszyć i zabezpieczyć przeciwwilgociowo fundamenty oraz ściany fundamentowe i usunąć spękania; zabezpieczyć przeciwwilgociowo ściany wewnętrzne i usunąć spękania; zabezpieczyć antykorozyjnie bariery wejścia do noclegowni; brak wykonania wskazanych zaleceń stwierdzono w protokołach kontroli nr: 1/CHDK/2020 z 14 lutego 2020 r., 2/CHDK/2020 r. z 12 grudnia 2020 r., 25/2021 z 24 marca 2021 r. oraz 8/2021/X z 28 października 2021 r.; ponadto protokołami kontroli nr 1/CHDK/2020 z 14 lutego 2020 r. oraz 2/CHDK/2020 r. z 12 grudnia 2020 r. zalecono natychmiastową naprawę izolacji przeciwwilgociowej oraz rynien i rur spustowych - zaleceń tych nie wykonano, co zostało potwierdzone protokołami kontroli nr 25/2021 z 24 marca 2021 r. oraz 8/2021/X z 28 października 2021 r.; brak podjęcia działań w celu utrzymania Domu Kultury w należyтым stanie technicznym był niezgodny z art. 61 pkt 1 Prawa budowlanego<sup>3</sup>. również przeprowadzona na zlecenie NIK kontrola doraźna<sup>53</sup> Inspektora Nadzoru Budowlanego<sup>54</sup>, wykazała odparzenia oraz punktowe ubytki tynku na elewacji, a także uszkodzone rury spustowe.

(akta kontroli, str. 2662-2666)

ZAZ:

- niewyznaczenie w okresie od 17 grudnia 2018 r. do 25 listopada 2021 r. pracownika odpowiedzialnego za wykonywanie działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników, co stanowiło naruszenie art. 207<sup>1</sup> oraz art. 209<sup>1</sup> §1 pkt 2 lit. b ustawy Kodeks pracy;

- nieprzeprowadzenie w 2019 r. okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu, co najmniej raz w roku, stanu technicznego przewodów kominowych (wentylacyjnych), co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c Prawa budowlanego;

- prowadzenie ksiąg obiektu niezgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie książki obiektu, co polegało na niewpisaniu w dziale II.2 funkcji obiektu oraz w dziale VI informacji o protokołach okresowej kontroli obiektu budowlanego z 9 marca 2019 r.; na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu, wpisy do książki powinny być dokonywane w dniu zaistnienia okoliczności, dla której jest wymagane dokonanie odpowiedniego wpisu; w § 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie książki obiektu określono, iż wpisy do książki obejmują podstawowe dane identyfikujące obiekt, w tym funkcję obiektu, natomiast na podstawie pkt 4 wpisy do książki obejmują również protokoły kontroli oraz badań okresowych.

- nierzetelnie przeprowadzanie w okresie od 17 grudnia 2018 r.<sup>55</sup> do 13 sierpnia 2021 r. przeglądów konserwacyjnych dźwigu, tj.: przeprowadzono dziewięć

<sup>51</sup> Zlokalizowanych z prawej strony sceny z perspektywy widowni.

<sup>52</sup> Zalecenie dotyczące wyposażenia drzwi w urządzenie przeciwpaniczne zawarto również w protokołach ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych po kontroli Komendanta Straży Pożarnej z 15 listopada 2021 r.

<sup>53</sup> Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK.

<sup>54</sup> Protokół z kontroli przeprowadzonej w użytkowanym obiekcie budowlanym z 2 grudnia 2021 r.

<sup>55</sup> Od dnia oddania budynku do użytkowania.



przeглядów konserwacyjnych<sup>56</sup> w okresie od 6 sierpnia 2019 r. do 13 sierpnia 2021 r., z naruszeniem 30-dniowego terminu od ostatniego przeglądu (od 31 do 40 dni, tj. z opóźnieniem od 1 do 10 dni), odstąpiono od przeprowadzania ww. przeglądów w okresie od 17 grudnia 2018 r. do 13 maja 2019 r. (tj. przez 147 dni); powyższe stanowiło naruszenie wymogu zawartego w załączniku nr 2 pkt 22 do rozporządzenia UTB, zgodnie z którym ww. badania powinny być przeprowadzane co 30 dni;

- na podstawie wyników kontroli Powiatowej Stacji<sup>57</sup> ustalono, iż ZAZ nie posiadał aktualnych badań z zakresu występujących szkodliwych czynników, tj.: hałasu i drgań o działaniu miejscowym na organizm człowieka przez kończyny górne obejmujące maszyny i urządzenia podczas prac ogrodniczych; hałasu i pyłu na stanowisku pracownika prac lekkich oraz instruktora zawodu dla maszyn i urządzeń stolarskich; hałasu na stanowisku pracownika prac lekkich oraz instruktora zawodu dla maszyn szwalniczych; powyższe stanowiło naruszenie obowiązków w tym zakresie wynikających z przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy<sup>58</sup> zgodnie, z którym *pracodawca wskazuje czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, dla których wykonuje się badania i pomiary, po przeprowadzeniu rozpoznania źródeł ich emisji oraz warunków wykonywania pracy, które mają wpływ na poziom stężeń lub natężeń tych czynników lub na poziom narażenia na oddziaływanie tych czynników (...)*. Ponadto w związku z przepisami § 4 i § 13 rozporządzenia w sprawie czynników szkodliwych ZAZ powinien przeprowadzać ww. badania, co najmniej raz w roku. W zakresie lit. a, ważność badania upłynęła 3 kwietnia 2020 r.<sup>59</sup>, a w zakresie lit. b, ważność badania upłynęła 29 maja 2021 r.<sup>60</sup> W zakresie lit. c badania nie przeprowadzono w ogóle.

(akta kontroli str. 2607-2670)

Burmistrz wyjaśnił: (...) o wynikach kontroli (...) przeprowadzonej w Choszczeńskim Domu Kultury oraz Zakładzie Aktywności Zawodowej „Szansa”, zostałem powiadomiony ustnie przez Dyrektorów ww. placówek. Większość nieprawidłowości zostało usuniętych w trakcie kontroli lub zlecono ich realizację w terminach uzgodnionych z poszczególnymi organami kontrolnymi np. z Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. W celu usprawnienia działań z zakresu bieżącego gospodarowania obiektami i zapewnienia bezpiecznego ich użytkowania, zostaną zorganizowane spotkania z osobami kierującymi poszczególnymi obiektami, w celu wypracowania zasad, które przyczynią się do poprawy realizacji powierzonych zadań z wskazanego powyżej zakresu.

(akta kontroli, str. 2333)

**2.2 – 2.3.** W badanym okresie, w obiektach użyteczności publicznej przekazanych do użytkowania podmiotom niefunkcjonującym w ramach Urzędu przeprowadzono łącznie 82 kontrole przez instytucje zewnętrzne, z tego:

- 67 przez PPIS (w tym: 27 w 2018 r.; 21 w 2019 r.; pięć w 2020 r.; 15 w 2021 r.), w wyniku których stwierdzono m.in.: widoczne plamy zaciekowe, odpadający tynk;
- cztery przez PSP (w tym: trzy w 2018 r.; jedną w 2019 r., w wyniku których stwierdzono m.in.: brak oznakowania miejsc usytuowania gaśnic i przeciwpożarowego wyłącznika prądu;

<sup>56</sup> 6 sierpnia 2019 r., 6 września 2019 r., 5 grudnia 2019 r., 7 stycznia 2020 r., 6 kwietnia 2020 r., 6 sierpnia 2020 r., 14 kwietnia 2021 r., 11 czerwca 2021 r., 13 sierpnia 2021 r.

<sup>57</sup> Zleconej na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK.

<sup>58</sup> Dz. U. Nr 33, poz. 166 ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie czynników szkodliwych.

<sup>59</sup> Badanie nr 190405 przeprowadzono 3 kwietnia 2019 r.

<sup>60</sup> Badanie nr 200507a i 200507b z 29 maja 2020 r.

- 10 przez PINB (w tym: dwie w 2018 r.; trzy w 2019 r., dwie w 2020 r. i trzy w 2021 r.), w wyniku których stwierdzono m.in.: miejscowe pęknięcia, odspojenia tynków.

(akta kontroli str. 264-295, 1483-1534)

Badanie pięciu<sup>61</sup> spośród 19 przekazanych do użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej, w których przeprowadzone zostały kontrole właściwych organów w zakresie bezpiecznego utrzymania lub użytkowania obiektów wykazało, że:

- dla żadnego obiektu nie określono zasad bezpiecznego utrzymania lub użytkowania obiektów; ich przekazanie nastąpiło na podstawie umów użyczenia (dwa obiekty) i decyzji w sprawie ustanowienia trwałego zarządu (trzy obiekty); w zakresie zasad, które miały zapewnić bezpieczne utrzymanie i użytkowanie ww. obiektów.

Burmistrz wyjaśnił: *Zasady te wynikał z przepisów prawa tj. ustawy Prawo budowlane, ustawy o ochronie przeciwpożarowej, ustawy o charakterystyce energetycznej budynków, oraz aktów wykonawczych do tych ustaw. Nie sporządzono dodatkowych aktów określających zasady bezpiecznego użytkowania przekazanych obiektów (...) Urząd posiada możliwość wglądu do treści protokołów okresowych, które przekazywane są przez usługodawców do Wydziału Administracji Lokalami (...) Brak regulacji w zakresie określenia zasad trybu przekazywania obiektów użyteczności publicznej wynikał z niewielkiej skali przekazywania obiektów innym podmiotom oraz z tego, że brak jest odpowiednich regulacji zobowiązujących organ gminy do uchwalenia odrębnych i szczegółowych zasad i trybu przekazywania nieruchomości zabudowanymi takimi obiektami.*

- dla żadnego obiektu nie określono w formie odrębnej regulacji sposobu realizacji nadzoru, a obowiązek wykonywania zaleceń oraz wniosków spoczywał na zarządcy danego obiektu.

Burmistrz wyjaśnił: *Nadzór polegał na wglądzie do protokołów z okresowych kontroli, które są przekazywane przez osoby je sporządzające do Urzędu Miejskiego (Wydział Administracji Lokalami) oraz do Biura Obsługi Szkół Samorządowych. Ponadto osoby, kierujące obiektami, zobowiązane są do przekazywania informacji dotyczących zagrożeń bezpieczeństwa funkcjonowania obiektu oraz potrzeb remontowych do Biura Obsługi Szkół Samorządowych w celu zabezpieczenia środków finansowych na realizację przedsięwzięcia. (...) W przypadku gdy decyzje, postanowienia, zalecenia dotyczyły bieżącego utrzymania obiektu kierownicy poszczególnych jednostek nie przekazywali do Urzędu informacji o ich wykonaniu. W przypadku prac remontowych, modernizacyjnych wymagających zaangażowania znacznych środków finansowych oraz wykwalifikowanych pracowników, kierownik jednostki współpracował z Wydziałem Budownictwa i Inwestycji Urzędu Miejskiego.*

- przeprowadzono w nich łącznie 28 kontroli<sup>62</sup>, w wyniku których wydano zalecenia dotyczące m.in. zapewnienia należytego stanu sufitu w holu, wykonania naprawy opaski wokół budynku, dostosowania balustrady schodów zewnętrznych, wykonania osłony na grzejniki, naprawy oświetlenia awaryjnego, zamontowania przeciwpożarowych wyłączników prądu.

Burmistrz wyjaśnił: *Wszystkie zalecenia z kontroli realizowane są na bieżąco według stopnia pilności. W badanym okresie nie stwierdzono sytuacji, aby jakkolwiek obiekt wymagał podjęcia natychmiastowych działań w zakresie zapewnienia jego bezpiecznego funkcjonowania.*

(akta kontroli, str. 264-295, 296-316)

<sup>61</sup> Badaniem objęto: Miejską Bibliotekę Publiczną, budynek administracyjno-biurowy oraz Szkołę Podstawową w Sławęcinie.

<sup>62</sup> Z czego: dziewięć w 2018 r., 10 w 2019 r., trzy w 2020 r., sześć w 2021 r.

**2.4.** W latach 2018-2021 do Urzędu nie wpłynęły skargi dotyczące nieodpowiedniego stanu gminnych obiektów użyteczności publicznej.

Burmistrz wyjaśnił: *Osoby zarządzające poszczególnymi placówkami zobowiązane są do niezwłocznego przekazania informacji Burmistrzowi Choszczna o wszelkich nieprawidłowościach i sytuacjach, które mogłyby mieć wpływ na stan bezpieczeństwa obiektu, jak również osób z niego korzystających. W badanym okresie tj. na przestrzeni 2018-2021 roku nie odnotowano takich zdarzeń oraz zgłoszeń.*

W okresie objętym kontrolą, jak wyjaśnił Burmistrz, w Urzędzie nie prowadzono ewidencji zgłoszeń dotyczących nieodpowiedniego stanu obiektów użyteczności publicznej, w tym w zakresie spełnienia wymagań przepisów budowlanych, przeciwpożarowych, sanitarno-higienicznych lub bezpieczeństwa higieny i pracy, a także obejmujących sytuacje kryzysowe.

(akta kontroli: str. 324)

**2.5.** Burmistrz wyjaśnił: *We wszystkich obiektach użyteczności publicznej wywieszono informacje (instrukcje) dotyczące bezpiecznego korzystania z obiektu w okresie pandemii. Na każdym z pięter budynku wywieszono plany ewakuacji oraz oznaczono drogi i wyjścia ewakuacyjne. Ponadto opracowano regulaminy korzystania z obiektów w celu wskazania osobom korzystającym z obiektu zasady bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach, zabawach czy bezpośredniej obsługi.*

(akta kontroli: str. 325)

**2.6.** W sprawie problemów związanych z prowadzeniem nadzoru nad gminnymi obiektami, w tym zarządzanymi przez podmioty niefunkcjonujące w ramach Urzędu Burmistrz wyjaśnił: Ze względu na ograniczone możliwości kadrowe (koszty pracownicze) Urząd nie jest w stanie zapewnić bezpośredniego nadzoru nad każdym obiektem użyteczności publicznej. Należy podkreślić, że obiekty użyteczności publicznej stanowią tylko część zasobu nieruchomości zabudowanych, stanowiących własność gminy Choszczno. Dlatego też obowiązki w zakresie zapewnienia bieżącego funkcjonowania tych obiektów oraz zapewnienia bezpiecznej eksploatacji zostały powierzone podmiotom korzystającym z przekazanych budynków. Przy pełnej współpracy z kierownikami (dyrektorami) poszczególnych jednostek Urząd posiada wiedzę o problemach i potrzebach z zakresu prac remontowych, konserwacyjnych oraz inwestycyjnych. Kierowanie przez Urząd (Wydział Administracji Lokalami) realizacją usług związanych z wykonaniem okresowych przeglądów, dla wszystkich zarządców administrujących obiektami użyteczności publicznej zapewnia możliwość zapoznania się z potrzebami oraz ewentualnymi uchybieniami w zakresie utrzymania nieruchomości w stanie niepogorszonym.

(akta kontroli: str. 326)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Burmistrz nie dochował należytej staranności w prowadzeniu nadzoru nad utrzymaniem oraz bezpieczeństwem użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej, zarządzanych przez dyrektora ChDK i dyrektora ZAZ. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez NIK wykazały nieprawidłowości w funkcjonowaniu tych obiektów, w tym polegające na: niewyposażeniu w drzwi przeciwpaniczne sali widowiskowo-kinowej, nieprzeprowadzeniu w jednym obiekcie okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu przewodów kominowych, nierzetelnym przeprowadzeniu przeglądów konserwacyjnych dźwigu, braku w jednym obiekcie aktualnych badań z zakresu występujących szkodliwych czynników dla zdrowia w środowisku pracy. Istnienie ww. nieprawidłowości, wpływających na

bezpieczeństwo funkcjonowania obiektów, nie potwierdza sprawowania przez Burmistrza bieżącego monitoringu nad funkcjonowaniem tych obiektów, co opisywał w składanych wyjaśnieniach. Zdaniem NIK koncentrowanie się głównie na analizie wyników kontroli okresowych i przeprowadzonych przez organy kontroli zewnętrznej, nie zapewnia sprawowania wystarczającego nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej.

#### OCENA CZĄSTKOWA

Dla obiektów użyteczności publicznej przekazanych do zarządzania podmiotom spoza Urzędu nie opracowano zasad i trybu korzystania z nich w formie prawa miejscowego. Nadzór sprawowany przez Burmistrza nad utrzymaniem oraz bezpiecznym użytkowaniem gminnych obiektów użyteczności publicznej sprowadzał się głównie do doraźnych kontaktów z zarządcami budynków, analizy wyników ustaleń kontroli okresowych i przeprowadzonych przez podmioty zewnętrzne. Zalecenia wydane w wyniku kontroli przeprowadzonych w tych obiektach przez organy rewizji zewnętrznej były realizowane stosownie do możliwości finansowych Gminy. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez NIK w ChDK i ZAZ dowodzą jednak, iż prowadzony przez Burmistrza nadzór nad obiektami zarządzanymi przez dyrektorów tych jednostek był niewystarczający. Liczba i istotność stwierdzonych nieprawidłowości, z uwagi na ich znaczący wpływ na dalsze bezpieczne użytkowanie tych obiektów, wskazują na potrzebę wzmocnienia istniejących form nadzoru nad utrzymaniem gminnych obiektów użyteczności publicznej, bądź stworzenia nowych mechanizmów w tym zakresie.

## IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

#### Wnioski

1. Przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z obiektu Urzędu.
2. Przeprowadzanie kontroli okresowych systemu ogrzewania oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska.
3. Usunięcie nieprawidłowości w zarządzanych obiektach, stwierdzonych przez PSP, w tym zapewnienie odpowiednich warunków ewakuacji.
4. Bieżące dokonywanie wpisów w książkach obiektów budowlanych.
5. Zapewnienie w ramach prowadzonego nadzoru prawidłowego stanu technicznego i bezpiecznego użytkowania obiektów zarządzanych przez dyrektora ChDK oraz ZAZ.
6. Zintensyfikowanie działań nadzorczych nad utrzymaniem i bezpieczeństwem użytkowania gminnych obiektów użyteczności publicznej.

#### Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

## V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

#### Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek  
poinformowania  
NIK o sposobie  
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 31 grudnia 2021 r.

Kontroler  
Aneta KołECKA  
specjalista kontroli państwowej

.....  
*podpis*

Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Szczecinie  
Dyrektor  
Z up.

.....  
p.o. Wicedyrektor Delegatury